Wydanie A. B. C.

Cena egzempl. 20 gr

GŁOS NARODU

REDAKCJA i ADMINISTRACJA Kraków, ul. św. Krzyża L. 11.

TELEFONY: Redakcja . . . 101-90 Administracja . 133-44

Konto P. K. O. Kraków Nr. 415,730

Przedpłata wynosi:	W Krakowie z odnoszeniem	W Krakowie bez odnoszenia	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą
Miesięcznie	5·— zł.	4·50 zł.	5·— zł.	8·— zł.

Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje. Za każdą zmianę adresu 50 gr. Redakcja przyjmuje strony od godz. 11 do 13.

Rok XLIII Kraków, poniedziałek, dnia 30 listopada 1936 r. Nr 329.

Manewrem Kominternu nazywają Włosi

żądanie zwołania Rady Ligi Narodów

Rzym, 29. 11. (PAT). Włoskie koła półurzędowe, komentując telegram hiszpańskiego min. del Vayo, domagający się zwołania Rady Ligi Narodów, oświadczają, że **inicjatywa ta jest manewrem, podyktowanym przez politykę Kominternu.** Inicjatywa del Vayo ma na celu wzburzenie umysłów, wywołanie w Europie rozruchów oraz postawienie Europy przed możliwością wojny. — Równocześnie koła włoskie podkreślają, że możliwość ta jest bardziej groźna dla Europy niż dla Włoch.

Rzym, 29. 11. (PAT). „Giornale d'Italia" pisze, że **inicjatywa ministra del Vayo w sprawie zwołania Rady Ligi Narodów po wzięta była niewątpliwie w porozumieniu z rządem sowieckim.** Projekt odwołania się do Genewy ma przede wszystkim na celu znalezienie nowego alibi dla Sowietów, podsycających coraz silniej wojnę domową w Hiszpanii. W rzeczywistości zauważa „Giornale d'Italia" — należałoby w Genewie oskarżyć rząd Caballero i rząd sowiecki. Artykuł 10 paktu Ligi nakazuje członkom Ligi poszanowanie nietykalności terytorialnej i niepodległości politycznej innych członków Ligi. Za **sada ta nie da się pogodzić z objęciem w obozie Caballero kierownictwa wojskowego i polityycznego przez delegatów sowieckich.** Sprzeciwia się również temu artykułowi paktu okoliczność, że Sowiety zdecydowanie dążą do oderwania od Hiszpanii Katalonii, **pragnąc uczynić z niej placówkę komunistyczną.** Manewr del Vayo ma na celu zasłonić akcję sowiecką, prowadzoną z Morza Czarnego poprzez Cieśninę Dardanelską ku Półwyspowi Iberyjskiemu. Zwracamy — pisze „Giornale d'Italia" — uwagę Anglii, która pragnie zachować całkowitą nieutralność swej bandery, że okręty sowieckie z ładunkiem wojennym, przeznaczonym dla hiszpańskiego obozu czerwonego, częstokroć używają bandery brytyjskiej, aby ukryć kontrabande. Okręty te, spływające na Morze Śródziemne, posuwają się wzdłuż brzegów Francji i docierają do portów hiszpańskich, znajdujących się w posiadaniu czerwonych. Podczas, gdy na Morzu Śródziemnym powstaje w ten sposób nowe zagadnienie sowieckie, obóz Caballero pragnąłby w Genewie znaleźć płaszczyk, okrywający akcję sowiecką, a równocześnie rozszerzyć destrukcyjną robotę, która tyle krwi pochłonęła już na ziemiach hiszpańskich.

Gen. Franco nie zwracał się o zawieszenie broni

Lizbona 29. 11. (PAT). Wobec pogłosek o **tym, że gen. Franco zwrócił się do rządu w Walencji o zawieszenie broni, przedstawiciel rządu gen. Franco w Lizbonie oświadczył, iż pogłoska jest tak fantastyczna, że nie wymaga nawet zaprzeczenia.**

Bez większych zmian na froncie madryckim

Paryż, 29. 11. (PAT). Korespondent Havasa donosi z Madrytu (po stronie powstańców): dnia 28 po piekielnej kanonadzie **piechota powstańcza zaatakowała okopy wojsk rządowych** w dzielnicy Tetuan vis a vis Cuatro Caminos i zdobyła kilka domostw zamienionych na forty. Zajęto m. in. sześciopiętrowy dom, broniony przez 32 karabiny maszynowe. Zdobyto też dwa forty na końcu Casa del Campo. Powstańcy nie próbowali posuwać się dalej. **Do godziny 16 artyleria powstańcza ostrzeliwała przeciwnika, artyleria rządowa odpowiadała z rzadka ale celnie.** Postępy, jakie czyni artleria rządowa, wskazują, że ma się do czynienia z inną armią niż poprzednio. Niepogoda uniemożliwia operacje lotnicze. Okopy są nieomal do połowy w błocie.

Wprowadzenie jednolitego dowództwa sił rządowych

Madryt 29. 11. (PAT). **Jednolite dowództwo wszystkich sił zbrojnych republiki,** jak donosi komunikat rządu hiszpańskiego — **zostało obecnie wprowadzone w życie.** Pozwoli to na rozwój operacji zmierzających do przecięcia komunikacji powstańców. Z nadejściem nocy zdnia 28 na 29 bm. dookoła Madrytu panował spokój, **ale wojska rządowe czuwają w oczekiwaniu zaciekłej ofensywy powstańców.**

PRZED NOWĄ OFENSYWĄ POWSTAŃCÓW?

Teneryfa 29. 11. (PAT). Rozgłośnia powstańcza donosi: **wojska narodowe pod Madrytem otrzymują posiłki dla przyszłej ofensywy.** W czasie bombardowania Kartageny wojska rządowe straciły 18 zabitych i 48 rannych.

— * —

Strajki paraliżują we Francji prace dla obrony państwa

Paryż, 29. 11. (PAT). **Ostatnie oświadczenia ministrów obrony narodowej Daladier i marynarki Gasnier-Duparc** w komisji finansowej Izby Deput. z okazji dyskusji budżetowej odbiły się głośnym echem w francuskiej opinii publicznej. W szczególności **duże zaniepokojenie wywołało podkreślenie przez min. Daladier faktu, iż trwające strajki, w szczególności zaś ostatnie zatargi w przemyśle metalurgicznym, spowodowały poważne zwolnienie rytmu prac dla obrony państwa.** Minister Daladier powiedzieć miał nawet, iż **na skutek strajku** w przemyśle metalurgicznym opóźnienie w wykonaniu zamówień wojskowych wynosi prawie dwa i pół miesiąca. Duże wrażenie wywarło oświadczenie min. **Daladier, że w razie, gdyby przedłużenie ruchu strajkowego w dalszym ciągu opóźniać miało ten rytm prac dla obrony państwa, minister nie zawaha się wziąć na siebie odpowiedzialności za niezbędne decyzje.** Te słowa min. Daladier stały się przedmiotem licznych komentarzy. Prasa prawicowa dopatruje się w nich nawet zapowiedzi, iż min. Daladier przeciwstawi się dotychczasowej polityce społecznej rządu.

W analogicznym tonie utrzymane było **oświadczenie min. marynarki Gasnier-Duparc, który podkreślił również konieczność przyspieszenia prac nad wykonaniem programu morskiego.**

Konflikt między pracodawcami a Gen. Konfederacją Pracy

Paryż, 29. 11. (PAT). **Zerwanie przed kilku dniami rokowań prowadzonych pod egidą rządu między Konfederacją Generalną Pracodawców a Generalną Konfederacją Pracy wywołuje poważne zaniepokojenie.** Przemysłowcy uważają, iż Generalna Konfederacja Pracy nie dotrzymuje przyjętych zobowiązań, a **rząd toleruje niezgodne z prawem strajki okupacyjne. W ogłoszonym komunikacie organizacja przemysłowców wyraża gotowość podjęcia nowych rokowań gdy wytworzona będzie w kraju atmosfera pokoju społecznego.**

Stanowisko Generalnej Konfederacji Pracy nie uległo zmianie. Konfederacja uważa zerwanie rokowań za manewr pracodawców i uważa, że rozstrzygnięcie sprawy winno nastąpić w drodze decyzji rządu i parlamentu. **Rząd złożył już w izbie projekt o przymusowym rozjemstwie,** który znajdzie się w początku tygodnia na porządku dziennym izby. Z drugiej strony rząd zapowiedział, że wystąpi z projektem ustawy o strajkach.

Brak węgla w półn. Francji

Lille, 29. 11. (PAT). W zagłębiu przemysłowym półn. Francji w następstwie wprowadzonego z dniem 1 listopada 40-godzinnego tygodnia pracy w górnictwie, **dał się odczuć dotkliwy brak węgla, w wielu gminach wiejskich i ośrodkach przemysłowych.** Kopalnie tutejsze, dostarczające dotychczas 90 proc. lokalnego zapotrzebowania nie są obecnie w stanie dostarczyć ponad 70 proc. **Składy miejscowe również są już wyczerpane.**

PIERWSZY BISKUP ABISYNII.

Rzym, 29. 11. (PAT). Dnia 28 bm wieczorem odjechał na statku z Neapolu do Afryki wschodniej **pierwszy biskup Abisynii msgr. Marinoni z 30 misjonarzami-franciszkanami.**

Unia celna Rzeszy z Austrią?

Berlin, 29. 11. (PAT). W ramach akcji, zmierzającej do jak najdalej idących oszczędności dewizowych, otrzymali — jak słychać — przemysłowcy niemieccy **polecenie zaprzestania wszelkiego importu rudy żelaznej z Francji.** Celem wyrównania wzmożona ma być eksploatacja własnych zapasów rudy oraz import z Austrii. **W kołach gospodarczych krążą znamienne pogłoski na temat unii celnej z Austrią.**

Niemieckie plantacje bawełny w Turcji?

Berlin, 29. 11. (PAT). W związku z podróżą Schachta na Bliski Wschód, krążą tu pogłoski o doniosłym projekcie, który przed łożyć miał rządowi tureckiemu min. Schacht celem zapewnienia Rzeszy dostaw surowców, a w pierwszym rzędzie bawełny. — Dr. Schacht miał rzekomo **zaproponować Turcji założenie olbrzymich plantacyj bawełny, których sfinansowania podjęłyby się Niemcy.**

Przeciw współpracy z Sowietami

Dyskusja w parlamencie rumuńskim.

Bukareszt 29. 11. (PAT). Senator Manuilescu, przemawiając w senacie, poddał ostrej krytyce rumuńską politykę zagraniczną z ostatnich lat, prowadzoną przez Titulescu. Mówca wypowiedział się przeciwko zasadzie kolekywnego bezpieczeństwa, **oraz przeciwko współpracy z Sowietami,** zaznaczając **że Rumunia w żadnym wypadku nie stanie po stronie Sowietów.**

Prezes partii narodowo - chrześcijańskiej Goga, przemawiając w Izbie, poruszył **sprawę wizyty min. Antonescu w Warszawie.** — Mówca stwierdził, iż w obecnych warunkach wizyta ta była konieczna, bowiem **Polska i Rumunia muszą pracować ze sobą we wszystkich dziedzinach.** Mówca wypowiedział się również przeciwko współpracy z Sowietami.

Regent Horthy z wizytą w Wiedniu

Wiedeń, 29. 11. (PAT). Dziś o godzinie 10 rano na uroczyście ozdobiony i udekorowany flagami o barwach narodowych węgierskich wiedeński dworzec wschodni **przybył regent Węgier — Horthy z małżonką i otoczeniem.** Razem z regentem przybyli premier **Daranyi** oraz minister spr. zagr. **Kanya.**

Na dworcu oczekiwali goście węgierskich: prezydent **Miklas** z małżonką, kanclerz **Schuschnigg**, wicekanclerz gen. **Huelgert**, sekretarz stanu do spraw zagranicznych **Schmidt**, i inni.

Francuska Partia Ludowa ma 120 tysięcy członków

Paryż, 29. 11. (PAT). **Liczba członków Francuskiej Partii Ludowej założonej przez dep. Doriota wynosi obecnie 120.000 członków. Organ tej partii tygodnik „Emancipation Nationale" wychodzi w nakładzie 210 tys. egzemplarzy.**

Proces beatyfikacyjny męczenników komuny paryskiej

Kongregacja obrzędów przystąpiła do rozpatrywania sprawy beatyfikacji ks. Cartier i jego 12 towarzyszy, dominikanów z kolegium w Arcueil, męczenników komuny paryskiej. (KAP).

Zakończenie blokady w Poznaniu

Poznań, 29. 11. (PAT). W sobotę po godz. 19 zakończyła się blokada Nowego Domu Akademickiego przez studentów Uniwersytetu Poznańskiego. **Studenci opuścili gmach w spokoju.**

Proces o książkę Giertycha

Warszawa. 29. 11. Przed pół rokiem **została skonfiskowana książka redaktora „Warszawskiego Dziennika Narodowego" Jędrzeja Giertycha p. t.: „Tragizm losów Polski".** — Obecnie prokurator sporządził akt oskarżenia z art. 170 k. k. **(rozpowszechnianie fałszywych wiadomości).** Sensację stanowi odstąpienie prokuratora od pierwotnego oskarżenia z art. 152 k. k. **(lżenie narodu polskiego).** Proces, który odbędzie się w Starogardzie, zapowiada się niezwykle interesująco ze względu na to, że dotyczy oświetlenia najnowszych dziejów Polski.

Berlin zwycięża z trudem Kraków 5:4

Berlin, 29. 11. (PAT). Rozegrany w niedzielę w Berlinie wobec 30.000 widzów oczekiwany z bardzo dużym zainteresowaniem mecz Berlin — Kraków zakończył się nieznacznym zwycięstwem Berlina w stosunku 5:4 (3:2). Walka była na ogół wyrównana, a po przerwie Polacy mieli nawet przewagę, lepiej atakowali i przez pewien czas prowadzili 4:3. Jednak w ostatnich 20 minutach udało się Berlinowi rozstrzygnąć spotkanie na swoją korzyść.

— 0·0 —

Kronika lwowska

(Adres Oddziału lwowskiego „Głosu Narodu" Lwów, ul. Małachowskiego 2/V. Telefon nr. 118-11).

—oOo—

TOWARZYSTWO IM. G. PIRAMOWICZA we Lwowie przeznaczyło 1000 zł. na 20 jednorazowych zasiłków po 50 zł. dla dzieci członków lwowskiego Oddziału „Stowarzyszenia Chrz. - narod. Nauczycielstwa szkół powsz.". Podania do Towarzystwa na ręce lwowskiego Oddziału Stow. Chrz.-nar. Naucz. szkół powsz. (Zimorowicza 17).

ZA WYŁUDZENIA aresztowany został niejaki Kuźmiński, właściciel biura pośrednictwa pracy. Kuźmiński obwiniony jest o pobieranie „kaucyj", których nigdy nie zwracał oraz oszustwa przy odstępowaniu nieistniejących „udziałów" w jego przedsiębiorstwie.

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY

ZWIĄZEK ZAWODOWY LITERATÓW POLSKICH we Lwowie, urządza w poniedziałek 30 bm. o godzinie 7 wieczór w sali Kasyna i Koła Lit.-Artyst. przy ul. Akademickiej, 87-y Wieczór dyskusyjny poświecony omówieniu twórczości poety Józefa Mączki. Wieczór zagai mgr. Włodz. Lewicki odczytem na temat: „Dlaczego właśnie Józef Mączka". — Wstęp wolny.

——:000:——

TEATR WIELKI poniedz. godz. 7.30: Koncert Prokopieni.

TEATR ŻOŁNIERZA poniedz.: nieczynny.

REPERTUAR KIN LWOWSKICH

CASINO: „Ostatni poganin".
CHIMERA: „Głos serca".
UCIECHA: „Nowe przygody Tarzana".
PAN: „Ostatnie dni Pompei".
APOLLO: „Kain i Mabel".
GRAŻYNA: „Wiedeń, miasto moich marzeń".
KOPERNIK: „Pod dwiema flagami".
MUZA: „Rose Merie".
MIRAŻ: „Epizod" i „Walc miłości".
PALACE: „Skowronek".
PAN: „Czu-Czin-Czau".
RAJ: „Mazur".
ŚWIT: „Władczyni Libanu".
STYLOWY: „Mali bohaterowie" i rewia.
TON: „Bohaterska brygada".

Pamiętajmy o Arcyb. Komitecie Ratunkowym

Odznaczenie Ks. Metropolity Sapiehy orderem „Orła Białego", odbiło sie radosnym echem w sercach wszystkich, którzy patrząc na ćwierćwiekową Jego działalność na polu miłosierdzia i ojcowskiej opieki nad każdym rodzajem nędzy, uprzytomnili sobie zarazem całą doniosłość Jego charytatywnej misji dla Kościoła i Państwa. Tysiące gratulacyj popłyną ze wszystkich stron kraju. Krakowianie, którzy od szeregu lat mają sposobność patrzenia z bliska na ofiarność sił, czasu i mienia swego Najdostojniejszego Arcypasterza wiedzą, że najmilszym dla Niego hołdem będzie otoczenie opieką i wspieranie dzieła powołanego do życia, niemal od zarania objęcia rządów Archidiecezji, Krakowskiego Arcybiskupiego Komitetu Ratunkowego. Umiejmy okazać naszą wdzięczność, umożliwiając dalsze prowadzenie tego dzieła i w tym roku, zwłaszcza tej zimy, rozpoczynającej się pod znakiem **wyjątkowej nędzy i szalejącego bezrobocia**, składając datki choćby najdrobniejsze, na rzecz tegoż Komitetu.

Co uchwalili żydzi i filosemici na posiedzeniu krakowskiej Izby adwokackiej

Po demonstracyjnym opuszczeniu walnego zgromadzenia krakowskiej Izby adwokackiej przez grupę chrześcijańskich adwokatów, co na sali wywołało zrozumiałe wrażenie, — o czym wczoraj pisaliśmy — w sukurs pozostałym żydom i kilku filosemitom przyszedł adwokat dr. Józef Woźniakowski i oświadczył, że przed zgromadzeniem pośredniczył między adwokatami chrześcijańskimi i żydowskimi, a sprawę ugody uważał za załatwioną. Propozycje p. Woźniakowskiego odrzucili adwokaci chrześcijańscy rzekomo „bez podania istotnych powodów". Przeciw deklaracji chrześcijańskich adwokatów wystąpił również imieniem drobnej grupki adwokatów-socjalistów dr. Pajdak, oraz imieniem żydów adwokat Süsskind. — W końcu żydowscy adwokaci uchwalili rezolucję, w której twierdzą m. in., że oni też „powołani są do strzeżenia interesów R. P." (!), po czym przystąpili do wyborów uzupełniających, w których na 16 miejsc wybrali łaskawie kilku wypróbowanych filosemitów, wśród nich dr. Zdz. Kwiecińskiego, dr. J. Kubiczka, dr. Fusiarskiego, dr. Wilusza i in. Nie wiadomo, czy ci panowie wybór dokonany w takich warunkach przyjmą. Sądzić by należało, że raczej — nie. Ale nie przesądzajmy sprawy!

—— * ——

Bezpłatne przedstawienia kinowe dla bezrobotnych

Podczas posiedzenia Obyw. Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym, prezes Zrzeszenia Wojewódzkiego Właścicieli Kin **dyr. Pachoński**, oświadczył gotowość wystawienia w kinie Stella, Lubicz 15, filmu po cenach 25 gr. dla młodzieży, 40 gr. dla starszych, z którego dochód ofiarował na pomoc zimową. Na przedstawienia te będą mieli wolny wstęp bezrobotni po okazaniu legitymacji Obyw. Komitetu Pomocy Zimowej. Pierwszy film z tej serii „W krainie wiecznego śmiechu", wyświetlany będzie od 30. listopada przez cały tydzień. Początek seansów o godz. 15.

Kursy Zawodowe

Dyrekcja Muzeum Przemysłowego i Wojew. Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Krakowie ul. Smoleńsk 9, urządza następujące kursy: obsługi kotłów parowych, dla metalowców, rysunków stolarskich i technicznych, budowlany, hartowania i cementowania stali, instalacji (wodociągu, gazu, kanalizacji), szewsko-cholewkarski, trykotarstwa ręcznego, kwiatów sztucznych oraz galanterii skórniczej. Dla zamiejscowych zniżka kolejowa (bilet szkolny).

Spowodował wypadek i uciekł

Wczoraj na ul. Kobierzyńskiej, kierowca samochodu ciężarowego Nr. Kr. 6138, własność Izaaka Lewkowicza, spedytora, zam. przy ul. Miodowej 20, wskutek szybkiej i nieostrożnej jazdy, najechał na stojący wóz Franciszka Dudka z Bodzowa, wskutek czego **zabił konia i połamał wóz**, wyrządzając szkodę, w wysokości 250 zł. Kierowca po wypadku zbiegł. Na miejscu interweniowała straż pożarna, która wydobyła auto z rowu i konia z pod auta. Dochodzenia w toku.

— * —

Z żałobnej karty

Zmarli w Krakowie: Śp. Szymon Przybyło, l. 68, adwokat z Krościenka. — Śp. Tadeusz Czerlunczakiewicz, l. 64, em. dyr. banku. — Śp. z Młyńców Balbina Augustowska, l. 78, wdowa. — Śp. Ludwik Wieczorek, l. 49, handlowiec. — Śp. z Posiadłowskich Helena Biesiadecka, l. 68. — Śp. Karol Pawiński, l. 87, weteran. — Śp. z Wiatrowskich Helena Gatkowska, l, 36, żona sierżanta.

Niestotne sprostowanie

Od zastępcy p. Wiesenberga, który zaskarżył p. Grzymałę-Siedleckiego do Sądu cywilnego o rzekomy plagiat, otrzymaliśmy następujące sprostowanie: „Nieprawdą jest że jako zastępca p. Wiesenberga prosiłem o wyłaczenie powołanego do rozprawy biegłego prof. U. J. Sinki, natomiast prawdą jest i zgodnie z aktami procesowymi, że prof. U. J. Sinki do rozprawy nie powołano, czego dowodem także mój wniosek, aby prof. Sinko do rozprawy następnej w celu dania wyjaśnień był powołany. Nieprawdą jest, że p. Wiesenberg wychwalał na poprzedniej rozprawie prof. Sinkę i sam proponował go jako znawcę, ponieważ spodziewał się, że jego opinia wypadnie teraz podobnie niekorzystnie dla p. Siedleckiego jak recenzja ze sztuki „Czwarty do bridża", natomiast prawdą jest i zgodne z aktami procesowymi, że p. Wiesenberg na rozprawie poprzedniej, dnia 18 czerwca 1935 r. odbytej nie proponował prof. Sinki jako znawcy, że biegłego Sinkę powołał sąd z urzędu postanowieniem z dnia 29 kwietnia 1936 r., że p. Wiesenberg nie spodziewał się, że opinia prof. Sinki wypadnie teraz podobnie niekorzystnie dla p. Siedleckiego, jak recenzja ze sztuki „Czwarty do bridge'a". W końcu nieprawdą jest, że p. Wiesenberg prosząc prof. Wukadinowicza o wydanie znanej opinii wprowadził go w błąd, twierdząc, że p. Siedlecki przyznał się w sądzie do przeczytania sztuki Wiesenberga „Tajemnica" przed napisaniem „Czwartego do bridża" i tylko dzięki temu opinię tę od prof. Wukawinowicza otrzymał — natomiast prawdą jest i zgodnie z aktami procesowymi, że p. Wiesenberg nie wprowadził w błąd prof. Wukadinowicza, nie twierdził, że p. Siedlecki przyznał się w sądzie do przeczytania sztuki „Tajemnica", że Dyrekcja Teatru im. Słowackiego na zapytanie Sądu stwierdza natomiast w piśmie do sądu z dnia 6 lipca 1935, że dramat „Tajemnica" złożony został teatrowi w początkach sezonu 1916-17 za Dyrekcji Grzymały-Siedleckiego i że był czytany, czego dowodem adnotacja, zawierająca ocenę sztuki".

Widocznie p. Wiesenberg i jego zastępca mają wiele zbędnego czasu, skoro tracą czas na tego rodzaju sprostowania. Faktem jest bowiem, że p. Wiesenberg domagał się przez swego zastępcę wyłączenia prof. Sinki powołanego przez sąd jako biegłego, wprawdzie nie na samej rozprawie, ale przed nią w osobnym piśmie do sądu. P. Wiesenberg prostuje, że nie wychwalał prof. Sinki, jako znawcy, ale... gdy przeciw niemu podniósł pewne obiekcje zastępca p. Siedleckiego mec. Brem, wówczas p. Wiesenberg, w piśmie skierowanym do sądu, wyraził zdziwienie, że zastępca p. Grzymały-Siedleckiego występuje przeciw „tej miary uczonemu", jak prof. Sinko. Z równą łatwością moglibyśmy rozprawić się z innymi twierdzeniami p. Wiesenberga, zawartymi w sprostowaniu. Ale na to szkoda miejsca i czasu. Na zakończenie przypomnimy tylko jeden fakt, wymownie ilustrujący „metody" postępowania p. Wiesenberga. Otrzymał od prof. U. J. Wukadinowicza opinię, że „Czwarty do bridża" jest plagiatem „Tajemnicy". W sprawie tej prof. Wukadinowicz napisał list w którym stwierdził: „Niedawno miałem sposobność przeczytać autentyczny tekst komedii A. Grzymały-Siedleckiego „Czwarty do bridża" i **doszedłem do niespodziewanego odkrycia, że — wydawszy w tej sprawie list do p. Wiesenberga z dnia 25. lipca 1935 (złożony przez niego sądowi) posiadałem niekompletny materiał. Oddany mi wówczas do dyspozycji tekst nie był całkowitym oryginałem sztuki, lecz stanowił skrót, który aczkolwiek zewnętrznie nie wskazywał na taki jego charakter, okazał liczne luki z powodu opuszczenia nieraz nawet całych stronic i scen**". — A któżto dostarczył prof. Wukadinowiczowi tego „przykrojonego" tekstu? — P. Wiesenberg — odpowiada prof. Wukadinowicz.

— • * • —

Kronika krakowska

LISTOPAD.

30. Poniedziałek. Św. Andrzeja Apostoła
Wschód słońca 7.20, zachód 15.28.
Długość dnia 8 godzin i 8 min.

—oOo—

NAGŁY ZGON NA ULICY. Wczoraj w południe u zbiegu ulic Karmelickiej i Al. Słowackiego zmarł nagle na serce 50-letni robotnik Mikołaj Melnyczenko. Zwłoki przewieziono do Zakładu Medycyny Sądowej.

25 OSÓB przytrzymały władze policyjne na terenie Krakowa za żebractwo. Większość z nich pochodzi z poza Krakowa

* — *

Zawiadomienia i komunikaty

ZEBRANIA POD HASŁEM „KUPUJEMY TYLKO U POLAKÓW". Ze względu na zbliżające się święta Bożego Narodzenia Chrześc. Front Gospodarczy w Krakowie urządza w każdy poniedziałek począwszy od 30 listopada do 21 grudnia br. o godzinie 19 w lokalu własnym przy ul. Gołębiej 6, II p., zebrania publiczne na tematy wykazujące konieczność kupowania w firmach polsko-chrześcijańskich.

O POWSTANIU I PRZEMIANACH HERBU MIASTA KRAKOWA. W poniedziałek 30 bm. odbędzie się 40 Zebranie naukowe Tow. Miłośników hist. i zab. Krakowa, na którym dr. J. Dobrzycki poświeci wspomnienie rocznicy listopadowej, po czym archiwariusz Archiwum Aktów Dawnych m. Krakowa dr. Marian Friedberg wygłosi odczyt z projekcjami pt.: „Dzieje godła herbowego miasta Krakowa w ciągu wieków". Początek o godz. 18.30. Wstęp 20 groszy.

STOW. POLSKO — JUGOSŁOWIAŃSKIE w Krakowie urządza uroczysty wieczór w rocznicę Zjednoczenia Jugosłowian w dniu 30 bm. o godz. 19 w sali Związku Młodzieży Rękodz. i Przemysł. Ks. Kuznowicza, ul. Skarbowa 2. Goście mile widziani.

——+——

TEATRY I KINA KRAKOWSKIE

Teatr m. im. J. Słowackiego.

Poniedziałek 30. XI godz. 19: „Kariera Alfa-Omegi", — godz. 21.15 „Kariera Alfa Omegi".
Wtorek, 1. XII godzina 19: „Kariera Alfa-Omegi", — godz. 21.15 „Kariera Alfa-Omegi".

— * —

ŚWIT: „2 dni w raju".
WANDA: „Trędowata".
APOLLO: „Rok 2000".
SZTUKA: „Rozwód z przeszkodami".
UCIECHA: „Tylko ty".
STELLA: „Zew krwi" (Jack London).
PROMIEŃ: „Wierna rzeka".
ADRIA: „Burzliwa młodość", Wallace Beery.
BAGATELA: „Jaśnie Pan szofer" (Eug. Bodo, A. Fertner) oraz rewia p. t. „Żegnamy Kraków".
KINO DOMU ŻOŁNIERZA: Od czwartku 26 listopada 1936 r. „Kochaj tylko mnie" — Lidia Wysocka, K. Junosza-Stępowski, W. Zacharewicz.

——0-0-0——

STOW. MŁODYCH MUZYKÓW, ulica Sławkowska 12, urządza w poniedziałek 30 bm. w lokalu własnym recital śpiewaczy Leokadii Kozerówny. Akompaniuje Jadwiga Pruszyńska. Początek o godz. 20.

ARTUR RUBINSTEIN jeden z głośnych pianistów doby współczesnej wystąpi w Krakowie z jedynym koncertem, w sobotę 5 grudnia br. w Starym Teatrze.

Ustalenie cen cegły na terenie Krakowa

Wyznaczona przez p. Wojewodę krakowskiego Komisja do badania cen cegły ustaliła na ostatnim posiedzeniu pod przewodnictwem Naczelnika inż. Wąsowskiego następujące ceny cegły na terenie m. Krakowa loco cegielnia: a) za 1000 szt. cegły maszynowej I klasy z pieców kręgowych 42 zł., b) za 1000 szt. cegły ręcznej I klasy z pieców kręgowych 38 zł., c) maszynowej II klasy z pieców kręgowych 40 zł., d) ręcznej II klasy z pieców kręgowych 36 zł., e) ręcznej z pieców polowych 28 zł., f) za 100 szt. cegły dziurawki typu I 47 zł., typu II 49 zł. Cegła musi odpowiadać ściśle wymogom określonym przez Polski Komitet Normalizacyjny.

Osoby trudniące się sprzedażą winny w lokalach sprzedaży **uwidocznić cennik sprzedawanych wyrobów ceramicznych** z tym, że ceny cegły objętej cennikiem nie mogą być wyższe od wyżej ustalonych. Winni nieujawnienia cen lub pobierania cen wyższych będą pociągnięci do odpowiedzialności karno administracyjnej.

———·———

Sport

NOWA DRUŻYNA KANADYJSKA W EUROPIE.

Do Europy przybędzie wkrótce kanadyjska drużyna hokeja lodowego „Kimberley Dynamiters".

Drużyna ta 23 grudnia rozegra w Paryżu mecz przeciwko Francais Volants.

O WYJAZD CRACOVII DO PRAGI.

Wczoraj wieczorem porozumiewał się telefonicznie z Cracowią dr. Rezacz. sekretarz niedoszłego turnieju o puchar hokejowy Europy w sprawie przyjazdu Cracovii do Pragi na dwa mecze w dn 18 i 14 grudnia br. z drużynami LTC i Spartą.

Niestety, Cracovia nie otrzymała dotychczas oficjalnego zezwolenia na wyjazd do Pragi. Wobec tego dr. Rezacz zaproszenie dla Cracovii na inny termin, a mianowicie na 22 i 23 grudnia z tym, że LTC przyjechałoby do Krakowa na rewanżowe mecze w terminie dogodnym dla Cracovii.

Drużyna Cracovii została ostatnio wzmocniona drugim kanadyjczykiem (pierwszy kanadyjczyk — Toni gra w Cracovii od roku) Johnem Pietraszko. Pochodzi on z kanadyjskiej miejscowości Coleman. przyjechał do Polski jako stypendysta Światowego Związku Polaków z Zagranicy i studiuje w Warszawie. Pietraszko uzupełnia doskonale linię drugiego ataku Cracovii, którego skład przedstawia się obecnie następująco: Pietraszko, Toni i Michalak.

HOKEIŚCI CRACOVII GRAJĄ W KATOWICACH.

Hokeiści Cracovii rozegrają w Katowicach w nadchodzącą sobotę mecz z drużyną poznańskiego AZS. Nazajutrz na torze katowickim grać będą drużyny AZS. — Poznań — Dąb. Cracovia pertraktuje obecnie z kilko ma drużynami zagranicznymi, aby ustalić program międzynarodowych spotkań na sezon nadchodzący.

Problem radia
ze stanoiska wychowawczego i moralnego

„Osservatore Romano" zamieścił ostatnio ciekawy artykuł o związku radia z prasą, podkreślając. że w czasach dzisiejszych, gdy na globie ziemskim oblicza się już 200 milionów radiosłuchaczów — problem radia staje się pierwszorzędnym zagadnieniem kulturalno-społecznym.

Zastosowanie radia objęło odrazu niezmiernie szeroki zakres. Wartość, celowość i zastosowanie radia na wielu polach kultury odniosły szybkie, bez nadmiernych wysiłków zwycięstwo. Ten niezmiernie szybki rozwój radia, jako jednego z najważniejszych nowoczesnych czynników kulturalnych i cywilizacyjnych, ma coraz szersze zastosowanie praktyczne w życiu państwowym, społecznym i prywatnym. powodując nawet wyścig narodów na tym polu. W niektórych państwach zostało radio już nawet zaprowadzone w szkołach, np. w Danii. Holandii, Belgii.

Nie ma gałęzi wiedzy, w której audycja radiowa nie mogłaby zostać użytą sporadycznie. jako czynnik uzupełniający czy pobudzający. I stąd wpływ radia na ukształtowanie duszy ludzkiej, na urabianie światopoglądu jest olbrzymi. Audycje działają systematycznie, zahaczając o różne przejawy życia, narzucając gotowe nastroje i poglądy — i w ten sposób radiosłuchacze pod wpływem ciągłej sugestii przekształcają nie raz swe zapatrywanie na życie. Niebezpieczeństwa przy tym grożą wielkie — **wśród ogromu bowiem różnych programów audycji wiele staje w wyraźnej sprzeczności z zasadami moralnymi tych czy innych radiosłuchaczy.**

Każdy aparat radiowy zawiera w sobie tyle możliwości złego lub dobrego oddziaływania na nasz charakter i światopogląd! Czasami jedno zdanie propagandy może pozostawić w umyśle słuchacza niezatarte wrażenie. **Stąd powstają nowe obowiązki moralne kontroli audycji radiowych.** W tym celu katolickie związki radiosłuchaczów przeprowadzają akcję w dwu kierunkach. 1) zobowiązują swych członków do należytego wyboru programów radiowych oraz 2) przeprowadzają systematyczną kontrakcję zbiorową w formie reklamacji, ilekroć w danym kraju stacje nadawcze przesyłają programy niezgodne z etyką katolicką.

Arcybiskup Utrechtu mgr Jansen niedawno ogłosił list pasterski o radiofonii ze stanowiska moralnego. w którym nawołuje diecezjan, aby z rozwagą i przy zastosowaniu należytej kontroli korzystali z audycji radiowych, unikając wszystkiego, co nosi cechy propagandy antyreligijnej. Zwłaszcza **katolicy winni zwrócić uwagę na wzmagającą się w czasach ostatnich radiową antyreligijną propagandę Sowietów.**

W określeniu zadań i celu radio bolszewicy wysunęli hasło: „wspólne poczucie — jedna wola mają przez tysiące instancji wiązać niewidzialnymi nićmi rewolucję z tłumami dla zwycięstwa komunizmu". Łunaczarski w swoich oświadczeniach przypisuje radiu rolę najpotężniejszego narzędzia w wywrotowej pracy politycznej i w walce z religią — radio bowiem posiada trzy zalety w propagandzie: szybkość. masowość i eksterytorialność. W ostatnich czasach wiele uwagi poświęcił sprawie radiowej Komintern. podburzając przez nadawcze stacje sowieckie robotników całego świata, aby ci domagali się u swoich rządów usunięcia z programu nadawczego radiostacji w danym kraju transmitowania nabożeństw.

STAROPOLSKIE NAZWY MIESIĘCY.

Obecnie używane nazwy miesięcy ustaliły się w naszym języku dosyć późno: istniały przed tym nazwy miesięcy pochodzące od okolicy, rodzaju zajęć, a często i fantazji naszych praojców. Łacińskie nazwy miesięcy, które przybyły do nas wraz z kalendarzem chrześcijańskim, nie znalazły uznania, gdyż nazwy te brzmiały zbyt obco i twardo. Zamiast trudnych i obcych nazw używamo rodzimych, malowniczych określeń. Opowie o tem przez radio dn. 30. XI. o godz. 16.15 Al. Szyperski.

Programy stacyj radiowych
WTOREK. DN. 1 GRUDNIA 1936.

Program ogólnopolski: Godz. 6.30 Kiedy ranne wstają zorze: 6.35 Gimnastyka; 7.15 Dziennik poranny; 7.25 Programy lokalne; 8.00 Audycja dla szkół; 11.30 Audycja dla szkól (dla dzieci młodszych) 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krak.: 12.08 Koncert: 12.40 Programy lokalne; 12.50 Dziennik południowy 15.00 Wiadomości gospodarcze: 16.15 Skrzynka P. K. O. 16.30 Koncert salonowy; 17.00 Powieść mówiona: 17.15 Koncert solistów; 17.45 Monolog: 17.55 O wynikach akcji zimowej: 18.10 Pogadanka: 19.00 „Dyskutujmy": 19.20 „W dniu święta Jugosławii"; 19.40 Programy lokalne; 20.00 Tronsmisja z Sali Konserwatorium Muzycznego — koncert: 21.40 Szkic literacki; 21.55 „Herbatka śpiewająca": 23.00 Programy lokalne.

Kraków. (293.5 m.) Godz. 7.25 Kilka informacyj; 7.30 Muzyka poranna z płyt: 12.40 „Prosimy do mikrofonu" 14.00 Orkiestra symfoniczna: — 15.15 Koncert reklamowy: 15.30 Czy wiecie że...; 15.50 Walce angielskie z płyt: 16.00 Felieton; 18.20 Muzyk lekka z płyt: 18.45 Program na dzień następny; 19.40 Płyty.

Lwów, (377.4 m.) Godz. 7.25 Program na dzisiaj: 7.30 Parę informacyj; 7.35 Muzyka lekka z płyt: 12.40 Lwowska skrzynka rolnicza: 14.30 Koncert życzeń: 15.15 Koncert reklamowy; 15.30 Lwowskie wiadomości bieżące: 15.35 Muzyka z płyt: 15.50 Listy od dzieci omówi Ciocia Ada; 16.00 Prząśniczki — płyty; 18.20 Orkiestra taneczna amerykańska z płyt: 18.35 Szkic literacki; 19.40 Płyty: Muzyka taneczna z płyt.

Warszawa. (1339 m.) Godz. 7.25 Parę informacyj: 7.30 Muzyka z płyt; 12.40 Skrzynka rolnicza; 15.15 Płyty: 16.00 „Stolica i jej sprawy" 16.15 Życie kulturalne stolicy: 18.20 Koncert reklamowy: 18.45 Program na jutro; 19.40 Muzyka z płyt: 23.00 Muzyka taneczna.

Katowice. (395.8 m.) 6.00 Pieśń poranna: 6.03 Płyty: 7.25 Wiadomości bieżące: 7.30 Muzyka poranna: 12.03 Koncert: 12.40 Pogadanka: 13.00 Koncert życzeń: 13.15 Muzyka lekka z płyt: 13.58 Wiadomości giełdowe; 15.15 Koncert rekla- 15.40 Lekcja języka polskiego: 15.55 Kukiełki śląskie — audycja dla dzieci; 18.20 Skrzynka ogólna: 18.30 „Psia łza" — opowiadanie: 18.45 Program na jutro; 19.40 Płyty:

Tysiącom dzieci w Polsce grozi głód Pomyślcie o tem i złóżcie ofiarę na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

HENRYK BORDEAUX 76

Świat wykolejonych

(Autoryzowany przekład Z. Skolimowskiej z francuskiego).

— A czy ją pan znał dawniej? — spytał Piotr.

— Gdy się dowiedziałem o jej nazwisku, przypomniałem sobie, że trzy lata temu, siedziałem obok niej w auli uniwersytetu podczas prelekcji pana. panie profesorze, o chirugii w czasie wojny. Lecz nie poznałem jej odrazu. Zmieniła się. Bardzo wypiękniała.

— Mówił jej pan o mnie?

— Nie mówiłem wprost do niej. Rozmawiałem z kolegą. Siedziała między nami.

— I mówiliście źle o mnie? Czy pamięta pan słowa? Mo że mi pan powtórzyć je bez obawy. Teraz nic już nie zdoła mnie dotknąć.

— Poprostu, była tam panna de Ligny, a krążyły pogłoski...

— Że jest moją kochanką. Tak, wiem. dziękuję panu.

— Pozwoli pan. że przed odejściem dodam jeszcze parę słów. Przed chwilą ksiądz się obwiniał. Obwiniał się bezpodstawnie. Podczas gdy ja mogłem ją uratować. Trzeba było tylko zdać sobie sprawę z rozpaczy w jej oczach, z rozdrażnienia w jej ruchach. Była w stanie takiej rozterki. że jedno serdeczne słowo mogło było wywołać jej zwierzenia lub przynajmniej wyznanie. że ma głębokie i poważne zmartwienie. Można było odprowadzić ją do domu. Może jeszcze nie była zgubiona. A także mam wrażenie. że gdy mię rozpoznała, to nagle przypomnienie niekorzystnych pogłosek, które powtórzyłem o panu, jej ojcu. dopełniły miary jej rozstroju. Trzeba było zatrzymać ją wówczas, zmusić do wyjaśnień. Byłbym odgadł. dowiedział się jej nazwiska. Nie byłbym jej puścił. Tak mi się zdaje przynajmniej. Sumienie mi to wyrzuca.

— Tak. nikt nie przewidział, że ona pragnie śmierci. Ja panowie najpierwszy, ja największy, jedyny winowajca. Żegnam was. panowie.

— Czy mogę pójść do niej? — zapytał ksiądz.

— Owszem zaprowadzę księdza. jeśli wszystko gotowe.

Profesor Courtelain i młody lekarz pożegnali się, a doktór wraz z księdzem weszli do pokoju Eweliny.

Młoda dziewczyna. cała w bieli, leżała na białym prześcieradle. Twarz miała spokojniejszy wyraz. Przy migocącym blasku świec młodość i wdziek zdobiły ją jeszcze. Genowefa z trudem podniosła się z klęcznika na ich przyjęcie.

— Widzicie, — ozwała się cicho. — Spoczywa.

W tej chwili weszła Marineta z oznajmieniem, że pani chce koniecznie zobaczyć się z panem profesorem.

— Jak pani?

— Panna de Ligny.

— Ach tak. zapomniałem.

Zapowiedziała swoje odwiedziny po obiedzie u państwa Cleranaux. Służąca zaprowadziła ją do pracowni, gdzie Piotr Lubert udał się odrazu.

Była w toalecie wieczorowej. bardzo eleganckiej. twarz jej świetnie uszminkowana jaśniała urodą. lecz nagie ramiona osłaniała niebieska aksamitna zarzutka. Wobec możliwość dramatu rodzinnego. nie chciała się ukazać w zbyt strojnym ubraniu. Skoro tyko drzwi zostały zamknięte, podeszła do przyjaciela lekkim. posuwistym krokiem.

— Piotrze — powiedziała — myślą byłam przy tobie podczas tego obiadu. który się ciągnął bez końca. Czy Ewelka wróciła?

Nie wiedziała nic. lecz czuła w powietrzu niepokój i boleść.

— Jest tu, umarła.

— To straszne. Wypadek?

— Nie rzuciła się do Sekwany.

— Dlaczego? Ach, dlaczego, mój drogi, moje kochanie?

— Nie wiem jeszcze. Ale się dowiem. Może ty wiesz?

— Jakże mogłabym wiedzieć?

Czuła już. że się od niej oddala. lecz potrafi zdobyć go na nowo. Czyliż nie umiała pokonywać trudności?

— Powiedz mi, Gisleno, dokładnie. co zaszło między tobą a nią dzisiaj po południu. W tym leży klucz tajemnicy. Wyszedłszy od ciebie postanowiła umrzeć. Prawda. — to już odtąd jedyna między nami możliwość. W imię naszej przeszłej miłości błagam cię. nic nie ukrywaj przede mną.

— Powiem wszystko. lecz co chcesz wiedzieć? — odrzekła. trafiona w samo serce tym powiedzeniem o ich przeszłej miłości. jakby ich miłość mogła kiedykolwiek się skończyć.

— O. nie myśl że mógłbym obwiniać cię więcej niż siebie. Jeśli jasno patrzę się na te rzeczy. jesteśmy wspólnikami. połączyliśmy się oboje ażeby ją zgubić. Lecz ja byłem ojcem. jam winien.

— Nie ty. Piotrze. nie ty.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Na morskich szlakach...

581 nowych okrętów budują stocznie całego świata

BUDUJE SIĘ CORAZ WIĘCEJ OKRĘTÓW. — PODWYŻKA CEN STATKÓW. — RUCH TRANSATLANTYCKI WZRASTA. — TYLKO FLOTA BRAZYLIJSKA MALEJE.

Mimo panującego kryzysu flota światowa wykazuje **wzrost ilości nowych jednostek**. Okrętów buduje się coraz więcej. W porównaniu z drugim kwartałem b. r. statystyka Lloyd Register of Shipping na 3 kwartał b. r. wykazuje wzrost o **160 okrętów** (913.468 t.).

Obecnie na całym świecie z wyjątkiem Rosji znajduje się w budowie **581 okrętów** o 2.111.437 ton. Różnica między tonażem budowanych okrętów w tym roku, a w roku ub. wynosi na korzyść br. około 1 mil. ton. Najwięcej nowych statków buduje Anglia, później Niemcy i Japonia.

Według zestawienia „Hamburgerfremdenblatt" **w Niemczech buduje się ogółem 179 statków** o 668641BRT. W ciągu ubiegłego kwartału ukończono ogółem 60 statków, z tego 30 o 46920 BRT dla Niemiec 30 o 80897 BRT dla zagranicy.

W konsekwencji poprawy na rynkach frachtowych **dość znaczną zwyżkę wykazały ceny statków**. Wybudowany w r. 1924 angielski statek „Grevendence" (4425 BRT) został obecnie sprzedany **za 46.000 f. szt.** — W r. 1934 ofiarowywano za „Grevendence" **35.000 f. szt.** — Jedna z greckich firm okrętowych kupiła ostatnio w Anglii statek „Ovingdean Grange" (4895 BRT) za cenę **37.500 f. szt.** W marcu roku ubiegłego statek ten sprzedano za cenę **29.000 f. szt.** — Wybudowany w r. 1927 angielski parowiec „Indian Prince" (4933 BRT) został przed niedawnym czasem sprzedany **za 25.000 f. szt.** w sierpniu br. statek ten kosztował **18.250 f. szt.**

Również **ruch transatlantycki** w ciągu pierwszych trzech kwartałów 1936 r. wzrósł w porównaniu z takimże okresem roku ubiegłego. Ruch pasażerski ze Stanów Zjednoczonych do Europy wzrósł o **40.410 osób** (260.103 wobec 219.693), a w kierunku odwrotnym o **31.256 osób** (230.276 wobec 199.020). Wzrost w roku 1935 w porównaniu z 1934 r. wynosił **36.500 osób.** Z liczby pasażerów w obydwu kierunkach na klasę pierwszą przypada **135.458** osób, na klasę turystyczną **167.638** osób i na klasę trzecią **163.283** osoby. W porównaniu z rokiem ubiegłym najmniejszy wzrost wykazuje klasa turystyczna.

Dzięki wzmożonej budowie nowych okrętów floty poszczególnych państw powiększają się. **Wyjątkiem pod tym względem jest flota brazylijska. Stan jej w ciągu ostatnich 7 lat zmniejszył się wyraźnie.** W r. 1929 ogólny tonaż floty brazylijskiej wynosił **569680 BRT.** a w r. 1936 **478641 BRT.** Oprócz silnego ubytku tonażu flota brazylijska w konsekwencji przestarzenia statków coraz bardziej traci na zdolności konkurencyjnej. Najpoważniejszą brazylijską linią okrętową jest Lloyd Brasileiro, rozporządzająca tonażem 243820 BRT. Drugą najsilniejszą linią jest Compagnia Nationale the Navegacao Costera o tonażu 36332 BRT. Z pomocy państwowej dla floty handlowej „Lloyd Brasileiro" otrzymuje **20 mil. rejsów,** a Comp. Nat. około **7 mil. rejsów.**

Jedyny obraz portu helskiego i zatoki z XVII wieku

Poza mapą Pufendorfa z roku 1655 nie mamy **żadnych średniowiecznych rysunków, czy też obrazów, ilustrujących nasze morze w owych czasach.** Brak nam nadewszystko danych o wyglądzie osad rybackich na półwyspie w XVI-tym stuleciu. Jak się okazuje **w kościele w Swarzewie, nad zatoką Pucką,** znaleziono cenny zabytek, w postaci **obrazu, namalowanego na desce, przedstawiającego brzegi polskiego morza: półwysep Helski, Kępę Swarzewską i Pucką w XVI-tym wieku,** wraz z osadami jakie w owym czasie istniały. Wymalowana flotylla rybaków kaszubskich posiada flagi i bandery **z godłami polskimi o barwach narodowych.** Poza tym na obrazie uwidoczniono znakomicie wygląd ówczesnych łodzi i szkunerów rybackich. Do najciekawszych fragmentów obrazu należy również widok Helu, z dwoma kościołami, które dziś już nie istnieją, a ruiny jednego z nich w ub. roku odkryte zostały podczas prac pogłębiarskich na dnie morza. Obraz wymaga konieczned renowacji. Według informacyj ks. proboszcza swarzewskiego **Pronobisa** ostatni raz obraz odnawiany był **w roku 1770. Niesłychanie ciekawy ten zabytek, o tak poważnej wartości historycznej i naukowej winien być przez nasze odpowiednie władze otoczony należytą opieką, gdyż stanowi swego rodzaju unikat.** **Sew.**

50 żaglowców posiada flota francuska

„Bureau Veritas" podaje, że **francuska** flota handlowa składa się obecnie **z 1489 statków o 2999655 BRT.** W tem parowców **1279 o 2704462 BRT,** motorowców **160 o 277536 BRT** i żaglowców **50 o 20657 BRT. Pod względem ilości tonażu francuska flota zajmuje 5-te miejsce** wśród ogólnoświatowej floty; a pod względem iloci motorowców **zaledwie 12-te miejsce.**

Niemcy nie chcieli osiedlać się w koloniach

Najsłabszą stroną argumentacji niemieckiej kwestii kolonialnej jest **niewyzyskanie przed wojną obszarów kolonii niemieckiej dla osadnictwa białego.** Przypomina to Niemcom „La Republique" w związku z żądaniami niemieckimi zwrotu kolonii. **Niemcy nie wykorzystały przed wojną kolonii dla osadnictwa białego.** Emigracja z Niemiec, która w latach 1851—1860 stanowiła 23,2% emigracji światowej, spadła w 1900 r. do 2.3%, a w 1915 r. do 1.2%. Anglicy przypomnieli gen. Goeringowi, że **przed wojną znajdowało się więcej Niemców w Paryżu, niż w koloniach niemieckich.** A więc? W mniemaniu prasy francuskiej Niemcy organizując swoje gospodarstwo jako fortecę oblężoną, zaprowadzają gospodarkę wojenną. Tendencje autarchiczne w Niemczech mają za cel umożliwienie wielkiej operacji wojskowej niemieckiej z jednoczesnym zapewnieniem absolutnej niezależności ekonomicznej.

Kiosk polski na targach kolonialnych w Kolumbii

W Barranquilla w Kolumbii, z okazji inauguracji nowego portu, zorganizowane zostaną Targi krajowe, które odbędą się od 20 grudnia do 20 stycznia 1937 r. Na tych dorocznych Targach, cieszących się dużą frekwencją kupców z całej Ameryki Środkowej, Oddział LMK z pomocą Zarządu Głównego **urządza kiosk polski. Firmy zainteresowane eksportem do Kolumbii, a pragnące** wystawić swoje eksponaty na Targach, winny porozumieć się z Polsko-Kolumbijską spółką „Sociedad de Intercambio Mercantil", adres: Edificio Napolitana Call e San Blas, Barranquilla, Columbia.

— 000 —

Fabryki czekolady, cukrów, pierników
powstają w Wolnej Strefie portu gdyńskiego

Jedna z firm gdyńskich podwyższyła ostatnio kapitał zakładowy. Po dokonaniu tej reorganizacji wspomniana firma przystąpić ma do rozszerzenie swej działalności. Ma ona zamiar wybudować na terenie Wolnej Strefy portu gdyńskiego **fabryki czekolady, cukrów, marmolady, soków owocowych, biszkoptów, pierników itp. wyrobów, oraz palarnię kawy.** Zaznaczyć przy tym należy, że produkcja ta będzie miała charakter produkcji uszlachetniającej, co jest objawem wielce pożądanym, a zarazem naturalnym, jeśli chodzi o zagadnienie industrializacji portu gdyńskiego. — Fabrykacja wyżej wymienionych produktów opierać się będzie na surowcu częściowo zagranicznym, częściowo krajowym. Gros jednak potrzebnego do tej produkcji surowca, jak cukier, mąka, owoce, oraz opakowanie będą wyrobu krajowego. Uruchomienie m. in. fabryki masła kakaowego będzie posiadało duże znaczenie gospodarcze dla Polski, **zmniejszy się bowiem w ten sposób lub wyruguje zupełnie, import tego artykułu do Polski.**

Stworzenie tej gałęzi przemysłu w porcie gdyńskim pociągnie za sobą niezawodnie powstanie przemysłu ubocznego, jak również pomocniczego, jak fabrykacja puszek blaszanych itp. materiału, służącego do opakowania.

Z kroniki wybrzeża

LIKWIDACJA LATARNI MORSKIEJ W BORZE. Latarnia morska w Borze pod Jastarnią na Helu zostanie w najbliższym czasie zlikwidowana, gdyż okazuje się zbędną, ze względu na uruchomienie latarni akustycznej z sygnalami świetlnymi w Helu na tak zwanej Górze Szwedzkiej, w odległości 2 km. od latarni helskiej.

LINIA, KTÓRA SPOWODUJE OBNIŻKĘ CENY CYTRYN. W listopadzie towarzystwo „Societa di Navigazione La Costiera Genua", rozpoczęło obsługiwanie linii Włochy — Bałtyk. W grudniu ma kursować na tej linii s/s „Nereide". Statki tej linii będą odwiedzały następujące porty: Genua, Neapol, Bari, Sicilia, Gdynia i porty Bałtyku. Linii tej przypisują duże znaczenie, ze względu na eksport cytryn z Sycylii na Bałtyk i w związku z tym potanienie tego towaru.

ELEKTRYFIKACJA KĄPIELISK NADMORSKICH. Jak się dowiadujemy, obecnie wre praca przygotowawcza nad przeprowadzeniem elektryfikacji na Kępie Swarzewskiej, oraz u nasady Helu. Linia wysokiego napięcia Pomorskiej Elektrowni z Gródka biec będzie z Pucka przez Gnieżdżewo, Swarzewo do Wielkiej Wsi. Budowa linii wykonana zostanie w ciągu marca 1937 roku. Zelektryfikowany zostanie przede wszystkim port rybacki w Wielkiej Wsi, następnie w związku z przygotowaniami do koronacji cudownej statuy Królowej Polskiego Morza w Swarzewie dokonana zostanie elektryfikacja świątyni swarzewskiej.

FOKI NA WODACH TERYTORIALNYCH POLSKICH. Na wysokości Helu pojawiły się stadka fok, które już widziane były przez rybaków na początku października rb. Pojawienie się tych z każdym rokiem coraz bardziej rzadszych na morzu polskim przedstawicieli fauny arktycznej, świadczyłoby, że ku brzegom polskim nadciągają ławice szprotów, wśród których ssaki te stale żerują.

BUDOWA MOLA WSCHODNIEGO PORTU W PUCKU UKOŃCZONA. Prace około budowy portu w Pucku, który ulega, jak wiadomo gruntownej renowacji posunęły się znacznie naprzód. Molo wschodnie jest już gotowe. Wbijane są obecnie pale cumowe, oraz wykonywana ścianka słupów za bezpieczająca żelazno-betonową konstrukcję mola wschodniego. Molo otrzymało nawierzchnię z kostki brukowej. Kamienna podmurówka, która istniała dawniej została rozebrana. Z dolnej kamiennej podmurówki mola wschodniego, przerzucone zostały cztery małe pomosty do słupów cumowych.

Z dziejów puckiego zamku

Prastary Puck, posiadał ongiś zamek obronny, po którym obecnie nie zachowały się żadne ślady. Miejsce, gdzie ongiś stał zamek nazwane zostało ulicą Zamkową, a rzeka Wa łeczka, która wpada do zatoki Puckiej opływała fortyfikacje, względnie wały zamkowe. Zamek pucki był siedzibą książąt pomorskich, następnie Krzyżaków, a w końcu starostów polskich. Stał on nad morzem na tzw. Górce w północno-zachodniej stronie miasta. Już w roku 1565 był w ruinie, z której podźwignięty został za czasów Batorego, za sprawą starosty Ernesta Weyhera. Jeszcze w roku 1656 były trzy budowle zamkowe i wieża, jednak następnie na skutek zawieruch wojennych i pożarów uległy całkowitej zagładzie. Dokumenty miasta Pucka posiadają jednak doskonałe opisy zamku z podaniem ilości załogi, uzbrojenia i amunicji itd.

——oo——

Niemieckie płyty pancerne dla Anglii

Angielska admiralicja zdecydowała się na zamówienie na jednej ze stoczni Kilonii **20.000 ton płyt pancernych.** Gdyby istotnie tego rodzaju zamówienie doszło do skutku, bylibyśmy świadkami tragifarsy przedwojennej, kiedy to **Anglia sprzedała Turcji miny zaporowe, które później przy forsowaniu Dardaneli spowodowały zatonięcie kilku angielskich okrętów, względnie, gdy podczas wojny światowej Francja za pośrednictwem Szwajcarii zaopatrywała Niemcy w węgiel i koks, a naodwrót Niemcy zaopatrywały Francję w wysokowartościową stal.**

Stany Zjednoczone utworzyły wolny port

1 listopada została otwarta na Staten Island, New York pierwsza wolna strefa Stanów Zjednoczonych, administrowana na zasadach ustaw federalnych. Koszty przystosowania 8 akrowego terenu wyniosą 1 milion dolarów, korzyści dla zainteresowanych usprawiedliwiają jednak ten wysoki wydatek. Towary będą mogły tu być przekazywane i załadowane z powrotem na statki w minimalnym czasie i najmniejszym wysiłkiem, stosownie do wymagań nowego przeznaczenia i nowych odbiorców, bez jakichkolwiek komplikacji i zwłok wywołanych przez odprawę celną.

Zaznaczyć wypada, że Ameryka jest pod pod tym względem okropnie zacofana w stosunku do Europy, gdzie od dziesiątków lat istnieją w licznych portach strefy wolnocłowe.

—o-o—

Pracownicy tow. żeglugowego — akcjonariuszami

W planie reorganizacji żeglugi brazylijskiej, który w najbliższym czasie ma być zrealizowany, znajduje się ciekawy passus, godny zwrócenia uwagi. Plan ten, odnoszący się do stworzenia nowego towarzystwa żeglugowego pod nazwą „Empreza de Navegaçao Lloyd Brasileiro", na miejsce dawnego Lloydu Brazylijskiego, przewiduje **współudział pracowników tego towarzystwa, przy tworzeniu kapitału do wysokości 20% akcyj, należących do wspomnianego towarzystwa żeglugowego.** W myśl tego planu pracownikom potrącać się będzie co miesiąc z poborów pewien ustalony procent i suma ta idzie na udział danego pracownika w przedsiębiorstwie, w którym jest zatrudniony.

Litwini kolonizują Boliwię

Litewski tygodnik „Musu ityfojus" podaje, niejaki p. Matas Schatsius, członek związku popierania Litwinów zagranicą **zakupił w Boliwii około 30.000 ha ziemi dla litewskiej kolonizacji.**

Wydawca za „Katolickie Towarzystwo Wydawnicze" Spółka z o. o. dr. St. Kijak. Redaktor odpowiedzialny mgr. Konstanty Turowski.

Drukarnia Krakowskich Zakładów Graficznych i Wydawniczych pod zarządem R. Ferka.